

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 82/2014-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. marca 2014 predbežne prerokoval sťažnosť D. V., zastúpenej advokátom JUDr. Vladimírom Rybovičom, Námestie Š. Moyses 4, Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 Co 594/2013-117 z 15. novembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť D. V. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. februára 2014 doručená faxom a podaním doručeným 5. februára 2014 doplnená sťažnosť D. V. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Vladimírom Rybovičom, Námestie Š. Moyses 4, Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia jej základného

práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 594/2013-117 z 15. novembra 2013 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“ alebo „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

«Okresným súdom Bratislava III je pod sp. zn. 14C/118/2013 vedené na základe návrhu sťažovateľky zo dňa 01. 07. 2013 konanie o určenie neplatnosti spotrebiteľskej zmluvy – Zmluvy o hypotekárnom úvere..., uzatvorenej dňa 31. 12. 2008 a neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam ZN-Hy... Uvedené zmluvy boli uzatvorené so záložným veriteľom ISTROBANKA a. s..., právnym predchodcom odporcu v 1. rade – Československá obchodná banka, a. s... Ich neplatnosť vidí sťažovateľka v tom, že obsahujú neprijateľné zmluvné podmienky a odporujú viacerým ustanoveniam Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka a zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch...

V konaní vo veci samej sťažovateľka argumentovala, že Zmluva o hypotekárnom úvere... a Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam ZN-Hy... sú absolútne neplatné v zmysle § 37 a § 39 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že obsahujú neprimerané a nemorálne klauzuly o podstatných náležitostiach zmlúv. Preto je podľa názoru sťažovateľky potrebné v prvom rade posúdiť platnosť jednotlivých ustanovení napadnutých zmlúv a dopad ich neplatnosti na platnosť týchto zmlúv ako celku.

Pri úvahách o platnosti dojednaní zmluvnej pokuty (§ 544-545a Občianskeho zákonníka, § 300 – § 302 Obchodného zákonníka), je potrebné podľa názoru sťažovateľky predovšetkým skúmať, či tieto dojednania neodporujú ust. § 39 Občianskeho zákonníka, ktorý pre občianske, ako aj obchodné právne vzťahy stanovuje požiadavku súladu právneho úkonu s dobrými mravmi, s ohľadom na primeranosť a výšku pokuty, pomer hodnoty a významu zabezpečovanej povinnosti a iné okolnosti vyplývajúce z konkrétneho prípadu. Nesúlad s dobrými mravmi by mal za následok absolútnu neplatnosť takýchto dojednaní, ktoré súdu neprislúcha v spotrebiteľských vzťahoch moderovať, nakoľko by nič neodradzovalo nečestného dodávateľa od pokračovania v používaní neprijateľnej zmluvnej

podmienky, keďže by súd zmenou zmluvnej podmienky vlastne udržiaval nečestnú obchodnú prax. Uvedený záver vyplýva z rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-618/10, pričom má sťažovateľka za to, že je možné ho analogicky aplikovať aj na obchodnoprávne vzťahy...

Pri posudzovaní platnosti zmluvy o záložnom práve je teda taktiež potrebné skúmať súlad jednotlivých ustanovení so všeobecnými požiadavkami zákona v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, s ohľadom na primárnosť, dosahovanú dodržaním zásady reciprocity s ohľadom na hodnotu nehnuteľností, ktorými je zabezpečená pohľadávka veriteľa, pomerným porovnaním vzhľadom na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti a iné okolnosti vyplývajúce z konkrétneho prípadu. Sťažovateľka pritom poukazuje na spôsob zabezpečenia pohľadávky veriteľa nehnuteľnosťami, ktorých hodnota je vo vzájomnom nepomere hodnote a významu zabezpečovacej povinnosti, vzhľadom na skutočnosť, že vysoko prevyšuje výšku pohľadávky veriteľa.

Absolútne neplatným právnym úkonom je podľa sťažovateľky aj neprimerané protiplnenie, v tomto prípade ručenie viacerými nehnuteľnosťami v hodnote vysoko prevyšujúcej pohľadávku veriteľa.

Sťažovateľka potrebuje mať vyriešenú otázku oprávnenosti postupov odporcu v 1. rade, ktorý si uplatňuje uspokojenie jeho domnelých pohľadávok za plnenie, ktoré neposkytol a za vysoké sankcie, bez súdnej kontroly z neprijateľných zmluvných podmienok, vymedzených v ustanovení § 53 ods. 1, písm. a, k, r, Občianskeho zákonníka, ktoré nepoživajú právnu ochranu v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pokiaľ ide o občianskoprávne vzťahy, respektíve v zmysle § 265 Obchodného zákonníka, pokiaľ ide o obchodnoprávne vzťahy.

Na základe Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam ZN-Hy... bolo za účelom zabezpečenia pohľadávky vzniknutej zo Zmluvy o hypotekárnom úvere... zriadené záložné právo k nehnuteľnostiam vo vlastníctve sťažovateľky, ktoré sa nachádzajú v k. ú..., a sú zapísané na LV...

Na základe tejto Zmluvy o zriadení záložného práva podal odporca v 1. rade ako záložný veriteľ návrh na vykonanie dobrovoľnej dražby odporcovi v 2. rade – Aukčná spoločnosť s. r. o..., ako dražobníkovi. Ako najnižšie podanie na dobrovoľnej dražbe bola stanovená suma 210.750,- eur, ktorá podľa sťažovateľky absolútne nezodpovedá všeobecnej hodnote predmetných nehnuteľností, ktoré sú predmetom zálohu. Znaleckým posudkom

č. 164/2008 vypracovaným znalcom J. S... boli totiž predmetné nehnuteľnosti ohodnotené na sumu 531.102,70 eur.

V dôsledku oznámenia o konaní dobrovoľnej dražby, sp. zn. NCRdr. 3347/2013, ktorá sa mala konať dňa 24. 07. 2013 o 10:30 hod., mala sťažovateľka dôvodnú obavu, že uskutočnením dobrovoľnej dražby, by mohlo dôjsť k postihu jej majetku v rozpore s dobrými mravmi, predajom za cenu, ktorá nezodpovedá skutočnej hodnote nehnuteľností, navyše na základe zmluvy o záložnom práve, vyslovenia neplatnosti ktorej sa sťažovateľka domáha v súdnom konaní.

Preto sa sťažovateľka podaním zo dňa 02. 07. 2013 domáhala vydania predbežného opatrenia, ktorým by súd uložil odporcovi v 1. rade povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva zo Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam ZN-Hy..., a to formou verejnej dražby alebo iným predajom nehnuteľností, a odporcovi v 2. rade by uložil zákaz nakladať s nehnuteľnosťami, ktoré sú predmetom zálohu, a to dražiť, predáť a previesť nehnuteľnosti na tretie osoby, až do skončenia súdneho konania vo veci samej.

Okresný súd Bratislava III sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi uvedenými v návrhu sťažovateľky a uznesením zo dňa 22. 07. 2013, č. k. 14C 118/2013-64, rozhodol o nariadení predbežného opatrenia, ktorým bola odporcovi v 1. rade – Československej obchodnej banke, a. s. uložená povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva zriadeného na základe Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam ZB-Hy... zo dňa 31. 12. 2008 predajom na verejnej dražbe alebo iným predajom predmetných nehnuteľností. Odporcovi v 2. rade – Aukčnej spoločnosti, s. r. o. bol zároveň uložený zákaz výkonu dražby k týmto nehnuteľnostiam.

Proti nariadenému predbežnému opatreniu sa odvolal odporca v 2. rade, ktorý navrhoval uznesenie o nariadení predbežného opatrenia zrušiť.

O podanom odvolaní rozhodol Krajský súd v Bratislave, ktorý uznesením zo dňa 15. 11. 2013, č. k. 5Co 594/2013-117, napadnuté uznesenie Okresného súdu Bratislava III zo dňa 22. 07. 2013, č. k. 14C 118/2013-64 zmenil a návrh na vydanie predbežného opatrenia zamietol. Rozhodnutie odôvodnil odvolací súd tým, že v prejednávanej veci údajne nie sú splnené zákonné predpoklady na vydanie predbežného opatrenia...

Uvedeným uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 15. 11. 2013, č. k. 5Co 594/2013-117, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňom 04. 12. 2013, bolo porušené

základné právo sťažovateľky vlastníť majetok vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na súdnu ochranu a spravodlivé prerokovanie veci vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

K porušeniu uvedených práv sťažovateľky došlo arbitrárnym, svojvoľným záverom krajského súdu o tom, že údajne neboli splnené zákonné predpoklady na vydanie predbežného opatrenia. Krajský súd tento záver dostatočne neodôvodnil, keď uviedol len to, že nezistil potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania. Opieral sa pritom len o tvrdenia odporcu v 2. rade o tom, že cena nehnuteľností bude nižšia ako to vyplýva z ohodnotenia znalcom J. S., čo dôvodil jednak poklesom cien nehnuteľností od roku 2008 a jednak tým, že už sa uskutočnila dražba s najnižším podaním 381.000,- eur. Zároveň odporca v 2. rade uviedol, že nehnuteľnosť bola ponúkaná na predaj mimo dražby za cenu 319.000,- eur. Uvedené tvrdenia však sťažovateľka nepovažuje za relevantné. Odvolací súd týmto tvrdeniam odporcu bez ďalšieho skúmania uveril, hoci nepreukazujú, že cena 210.750,- eur uvedená ako najnižšie podanie na dražbe, ktorá sa mala konať dňa 24. 07. 2013, je skutočne primeranou cenou za nehnuteľnosti. V odôvodnení uznesenia sa odvolací súd vôbec nezaobrá postupom odporcu v 2. rade pri určovaní tohto najnižšieho podania.

Všeobecný súd má pri svojom rozhodovaní dbať na to, aby jeho rozhodnutia boli presvedčivé, pre účastníkov, ako aj pre širšiu verejnosť prijateľné. V danom prípade mal krajský súd ako súd odvolací obzvlášť dbať na presvedčivosť odôvodnenia svojho rozhodnutia, vzhľadom na to, že zaujal vo veci opačný názor než súd prvého stupňa. Potrebne je upozorniť tiež na to, že účastníci konania nemajú možnosť napadnúť uvedené rozhodnutie krajského súdu v občianskom súdnom konaní opravným prostriedkom...

Krajský súd sa zároveň pri rozhodovaní vôbec nezaoberal predmetom konania vo veci samej, t. j. že sťažovateľka sa žalobou zo dňa 01. 07. 2013 domáha určenia neplatnosti právnych úkonov, ktoré sú podkladom pre realizáciu záložného práva formou dobrovoľnej dražby. V konaní vo veci samej sťažovateľka spochybňuje svoj záväzok voči odporcovi v 1. rade, resp. výšku tohto záväzku. Preto je potrebné pred tým, než odporca v 1. rade pristúpi k uspokojeniu svojej pohľadávky realizáciou záložného práva, vyriešiť najprv otázku platnosti Zmluvy o hypotekárnom úvere... a Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam ZN-Hy...

V návrhu na začatie konania vo veci samej sťažovateľka poukazuje na viacerých miestach na neoprávnenosť postupov odporcu v 1. rade (resp. jeho právneho predchodcu) pri vyčíslení jeho pohľadávky, ktorej uspokojenie si zabezpečil zriadením záložného práva. V prípade výkonu dražby pred tým, než bude v súdnom konaní vyriešená táto otázka, by to znamenalo postih majetku sťažovateľky na uspokojenie domnej pohľadávky veriteľa – odporcu v 1. rade bez možnosti súdneho preskúmania oprávnenosti výšky uplatnenej pohľadávky odporcu v 1. rade...

Účelom nariadenia predbežného opatrenia je zabezpečiť efektívnosť základného konania, teda má sa dosiahnuť účel ochrany poskytovanej súdom v základnom konaní. Preto by bolo v príkrom rozpore s účelom konania, aby bol majetok vo vlastníctve sťažovateľky postihnutý dobrovoľnou dražbou, keď podkladom na vykonanie dražby sú zmluva o úvere a zmluva o záložnom práve, ktorých platnosť je spochybnená...

Potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov predbežným opatrením bola preukázaná oznámením o konaní dobrovoľnej dražby, pričom kedykoľvek môže byť uskutočnená opakovaná dražba.

Sťažovateľka, ako vlastník nehnuteľností, ktoré majú byť predmetom dražby, má nepochybne naliehavý záujem na nariadení predbežného opatrenia, bez ktorého by mohlo dôjsť k vážnej ujme na jej právach. Takýmto zásahom do vlastníckeho práva bez predchádzajúcej súdnej kontroly by bola napokon i výrazne zhoršená kvalita života sťažovateľky, ktorá by prišla o nehnuteľnosti, ktoré slúžia na uspokojovanie jej potrieb v súvislosti s bývaním. Zároveň by mohlo dôjsť k odpredaju predmetných nehnuteľností vo vlastníctve sťažovateľky pod ich skutočnú trhovú hodnotu, v dôsledku čoho môže dôjsť i k ukráteniu záložného veriteľa. Ochrana majetkových práv sťažovateľky si teda vyžaduje neodkladné konanie zo strany súdu, preto je daná naliehavosť nariadenia predbežného opatrenia.

Už samotná možnosť vyslovenia neplatnosti právnych úkonov v súlade s návrhom sťažovateľky na začatie konania vo veci samej je dostatočným dôvodom pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. V prípade realizácie záložného práva odporcom v 1. rade prostredníctvom dražby vykonanej odporcom v 2. rade by mohol byť zmarený účel konania o neplatnosť právnych úkonov.

Nariadením predbežného opatrenia by nakoniec nedošlo ani k obmedzeniu práv odporcu v 1. rade, pretože jeho pohľadávka proti sťažovateľke zostane naďalej zachovaná a zabezpečená záložným právom. Preto je splnená aj ďalšia podmienka nariadenia predbežného opatrenia, a to, že ním nedôjde k neprimeranej ujme na strane odporcu v 1. rade, a už vôbec nie k ujme na strane odporcu v 2. rade.

Sťažovateľka má na základe uvedeného za to, že osvedčila potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov, a teda dôvodnosť nariadenia predbežného opatrenia, preto krajský súd nepostupoval správne, keď jej návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Súčasne si sťažovateľka dovoľuje poukázať na rozhodovacia prax súdov (napr. uznesenie Okresného súdu v Považskej Bystrici zo dňa 18. 10. 2013, č. k. 4C/235/2013-45, potvrdené uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 11. 12. 2013, č. k. 5Co/430/2013-75, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 21. 11. 2012, č. k. 17Co/190/2011), z ktorej vyplýva, že súdy sa plne stotožňujú s potrebou nariadenia predbežného opatrenia spočívajúceho v uložení povinnosti zdržať sa konania, ktoré by smerovalo k uspokojeniu pohľadávky zo zmluvy o úvere, vyslovenie neplatnosti ktorej je predmetom konania vo veci samej, pretože len takto sa môže občan brániť proti tomu, aby sa veriteľ obohatil na jeho úkor bez súdnej kontroly a vymohol tak plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok... »

Na základe uvedeného sťažovateľka v sťažnosti navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo sťažovateľky vlastniť majetok vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu Bratislava zo dňa 15. 11. 2013, sp. zn. 5Co 594/2013-117, porušené bolo.

Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu Bratislava zo dňa 15. 11. 2013, sp. zn. 5Co 594/2013-117, porušené bolo.

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 15. 11. 2013, sp. zn. 5Co 594/2013-117, sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Krajský súd v Bratislave je povinný nahradiť sťažovateľke trovy konania vo výške 340,90 eur... na bankový účet právneho zástupcu sťažovateľky...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Sťažovateľka v petite sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie okresného súdu tak, že jej návrh na nariadenie predbežného opatrenia v konaní vedenom okresným súdom bol zamietnutý.

Krajský súd v napadnutom uznesení uviedol:

„Napadnutým uznesením súd prvého stupňa nariadil predbežné opatrenie, ktorým odporcovi v 1. rade nariadil povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva zriadeného na základe Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam..., predajom na verejnej dražbe alebo iným predajom nehnuteľností...

Odporcovi v 2. rade zakázal výkon dražby k nasledujúcim nehnuteľnostiam...

Návrhom vo veci samej, doručeným súdu prvého stupňa dňa 01. 07. 2013 sa navrhovateľka domáhala, aby súd určil, že Zmluva o hypotekárnom úvere... zo dňa 31. 12. 2008 uzatvorená medzi navrhovateľkou a právnym predchodcom odporcu v 1. rade... je neplatná. Rovnako sa navrhovateľka návrhom vo veci samej domáha určenia neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam... zo dňa 31. 12. 2008..., ktorá slúži na zabezpečenie peňažnej pohľadávky odporcu v 1. rade zo Zmluvy o hypotekárnom úvere...

Návrhom, doručeným súdu prvého stupňa dňa 02. 07. 2013, sa navrhovateľka domáhala nariadenia predbežného opatrenia...

Potrebu dočasnej úpravy účastníkov konania odôvodnila tým, že má dôvodnú obavu, že uskutočnením dobrovoľnej dražby, ktorá sa má konať dňa 24. 07. 2013 by mohlo dôjsť k nedovolenému a nemorálnemu postihu majetku navrhovateľky. Vo veci samej sa navrhovateľka domáha neplatnosti ako Zmluvy o úvere, tak aj Zmluvy o záložnom práve, ktorá bola uzatvorená za účelom zabezpečenia peňažnej pohľadávky navrhovateľa zo Zmluvy o úvere. Na základe Zmluvy o záložnom práve podal odporca v 1. rade ako

záložný veriteľ návrh na vykonanie dobrovoľnej dražby odporcovi v 2. rade ako dražobníkovi, pričom najnižšie podanie na dobrovoľnej dražbe bolo stanovené na sumu 210.750 Eur, ktoré je podľa navrhovateľky nápadne nízke a nezodpovedá všeobecnej hodnote predmetných nehnuteľností stanovených znaleckým posudkom č. 164/2008, vypracovaným znalcom Ing. J. S... na sumu 531.102,70 Eur.

Súd prvého stupňa posúdil návrh na nariadenie predbežného opatrenia zo zákonných hľadísk osvedčenia dôvodnosti nároku navrhovateľa, opísania rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia a osvedčenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy podľa § 75 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že návrh je z časti dôvodný, pričom sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi uvedenými v návrhu...

Voči uvedenému uzneseniu podal odporca v druhom rade v zákonom stanovenej lehote odvolanie, v ktorom uviedol, že v zmysle § 205, ods. 2, písm. d) a písm. f) O. s. p. súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym zisteniam a napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. V odvolaní sa odporca v druhom rade vyjadroval aj k právnym dôvodom, ktoré sa týkajú návrhu vo veci samej...

K odvolaniu odporcu v druhom rade sa stručne vyjadril aj odporca v prvom rade, ktorý sa v plnom rozsahu stotožnil so znením odvolania...

Zákonnými predpokladmi na vydanie predbežného opatrenia sú – potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov, alebo ak existuje obava, že prípadný výkon súdneho rozhodnutia by bol ohrozený.

V tomto prípade sa navrhovateľka snažila preukázať, že existuje potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania. Odvolací súd, však takýto dôvod na vydanie predbežného opatrenia nezistil. Nosným dôvodom, ktorý mal odôvodňovať vydanie predbežného opatrenia mal byť nepomer medzi cenou 281 000 euro, určenou znaleckým posudkom pre účely dražby a cenou 531 102,70 euro, ktorá má byť cenou nehnuteľnosti podľa znaleckého posudku, vypracovaný znalcom Ing. J. S. v roku 2008.

Je všeobecne známym faktom, že cena nehnuteľností od roku 2008 prudko poklesla z dôvodov svetovej hospodárskej krízy. Preto v tomto a v obdobných prípadoch argumentovať dnešný stav trhu nehnuteľností a ich predajnosť s cenami nehnuteľností z roku 2008 je úplne neadekvátne. Keďže na predmetnej nehnuteľnosti, už prebehla dražba

s najnižším podaním 381 000 euro, je zjavné, že trhová a tým pádom aj predajná cena nehnuteľnosti bude podstatne nižšia ako sa snaží navrhovateľka deklarovat' sumou 531 102,70 eura. Za všeobecný pokles cien nehnuteľností nemožno viniť odporcov, preto má odvolací súd za to, že v tomto prípade nebol zistený žiadny dôvod, ktorý by mohol odôvodňovať nariadenie navrhovateľkou navrhovaného predbežného opatrenia. Odporca v odvolaní preukázal, že predmetná nehnuteľnosť bola ponúkaná na predaj mimo dražby minimálne prostredníctvom dvoch známych realitných internetových portálov za cenu 319 000 eur, čo výrazne neguje tvrdenia navrhovateľky o neprimeranosti cenového rozdielu medzi cenou 531 302,70 euro (z roku 2008) a cenou 281 000 euro (znalecký posudok vyhotovený pre potreby dražby).

Súd pri rozhodovaní o návrhu na vydanie predbežného opatrenia nemusí a ani nemôže, vzhľadom na charakter konania o predbežnom opatrení, dodržať procesný postup pre dokazovanie v súdnom konaní, avšak musí mať osvedčené aspoň základné skutočnosti odôvodňujúce existenciu nebezpečenstva bezprostrednej ujmy. Takéto nebezpečenstvo však v tomto konaní na základe skutočností vyplývajúcich z podaného odvolania nebolo preukázané.

Z uvedených dôvodov Krajský súd v Bratislave nemal preukázané, že by boli splnené zákonné predpoklady na vydanie predbežného opatrenia a podľa § 220 O. s. p. rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil, nakoľko neboli zistené žiadne dôvody, ktoré by odôvodňovali potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov... “

Sťažovateľka namieta nesprávne právne závery v uznesení krajského súdu a vo svojej argumentácii zdôraznila, že „K porušeniu uvedených práv sťažovateľky došlo arbitrárnym, svojvoľným záverom krajského súdu o tom, že údajne neboli splnené zákonné predpoklady na vydanie predbežného opatrenia. Krajský súd tento záver dostatočne neodôvodnil... Opieral sa pritom len o tvrdenia odporcu v 2. rade o tom, že cena nehnuteľností bude nižšia ako to vyplýva z ohodnotenia znalcom..., čo dôvodil jednak poklesom cien nehnuteľností od roku 2008 a jednak tým, že už sa uskutočnila dražba s najnižším podaním 381.000,- eur. Zároveň odporca v 2. rade uviedol, že nehnuteľnosť bola ponúkaná na predaj mimo dražby za cenu 319.000,- eur... Odvolací súd týmto tvrdeniam odporcu bez ďalšieho skúmania uveril, hoci nepreukazujú, že cena 210.750,- eur uvedená ako najnižšie podanie na dražbe,

ktorá sa mala konať dňa 24. 07. 2013, je skutočne primeranou cenou za nehnuteľnosti. V odôvodnení uznesenia sa odvolací súd vôbec nezaoberá postupom odporcu v 2. rade pri určovaní tohto najnižšieho podania...

Krajský súd sa zároveň pri rozhodovaní vôbec nezaoberal predmetom konania vo veci samej, t. j. že sťažovateľka sa žalobou zo dňa 01. 07. 2013 domáha určenia neplatnosti právnych úkonov, ktoré sú podkladom pre realizáciu záložného práva formou dobrovoľnej dražby...

V návrhu na začatie konania vo veci samej sťažovateľka poukazuje na viacerých miestach na neoprávnenosť postupov odporcu v 1. rade (resp. jeho právneho predchodcu) pri vyčíslení jeho pohľadávky, ktorej uspokojenie si zabezpečil zriadením záložného práva. V prípade výkonu dražby pred tým, než bude v súdnom konaní vyriešená táto otázka, by to znamenalo postih majetku sťažovateľky na uspokojenie domnejšej pohľadávky veriteľa – odporcu v 1. rade bez možnosti súdneho preskúmania oprávnenosti výšky uplatnenej pohľadávky odporcu v 1. rade...“.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne

s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd na účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti preskúmal namietané uznesenie krajského súdu.

Ústavný súd po preskúmaní uznesenia krajského súdu argumentáciu sťažovateľky nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Ústavný súd nezistil, že by krajským súdom aplikovaný postup pri zistení a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy, a tiež nezistil, že by posudzované uznesenie krajského súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou či nedostatočne odôvodnené.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Ústavný súd nezistil možnosť porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu, a preto je naplnený dôvod na odmietnutie sťažnosti v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy ústavný súd poznamenáva, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08).

Keďže ústavný súd sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením krajského súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, odmietnutie ďalšej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, je len nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu medzi právami hmotno-právneho charakteru a ústavno-procesnými princípmi z perspektívy ich možného porušenia (rovnako III. ÚS 316/2011).

Ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd sa pri aplikácii hmotnoprávnych ustanovení nedopustil protiústavnosti a jeho postup a uznesenie sú založené na ústavne

konformnom výklade príslušných právnych predpisov. Ústavný súd preto odmieta podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sťažovateľky v celosti sa ústavný súd ďalšími jej nárokmi nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. marca 2014